

k ustanovitvi štipendij in o vsem tem v prihodnjem zasedanju poroča.

Sprejme se tudi predlog fin. odbora, da se na Slatini za 50.000 gld. napravi kopelnica in napeljava kisle vode. Strošek se ima po kreditni operaciji nabrati, na slatinska posestva vpisati in iz dohodkov obresti plačevati, dokler se kapital ne amortizira.

Potrdi se mnogo postavkov dež. proračuna za naučne namene. Številke ne bomo razstavljali, ker ostajajo vsako leto blizu enake, le toliko omenjamo, da znašajo letošnji dež. stroški 3 milijone in 405.537 gld., dohodki 1 milijon in 805.061 gld.; da se eno proti drugemu zravna, naloži se 38% deželne priklade na direktne davke, kar da 1 mil. in 736.656 gld., toraj še majnka 68.405 gld., kar se misli dobiti iz kasnih ostankov in zneska, ki ga ima država za tehniko deželi povrniti.

Sprejme se cela vrsta resolucij fin. odbora; važnejše so: dr. Dominkuševe, da se naj dež. odbor s presojo načrta za reguliranje Savine od Ljubnega do Celja podviza, da bode zamogla vlada dotično postavbo že v prihodnjem zasedanju predložiti. — V drugi resoluciji se odobri postopanje dež. odbora, da je okrajem in srenjam, ki so po letošnjih povodnjah veliko škode trpele, 33.872 gld. posodil ali podaril, ob enem se dež. odboru, kakor tudi glavarju in deželnemu predsedniku hvala izreče za trud ino skrb ob povodnjah. Da se pa poškodovane ceste in mostovi popravijo, potrebne zagraje naredijo in srenje zadreg rešijo, se naroči deželnemu odboru, od vlade dobiti brezobrestnega posojila do 300.000 gld. — Slednjič se sklene, da naj dež. odbor vlado na to pripravi, da se brž ko mogoče ob državnih stroških delati začnejo železnice: Dunaj-Novi, Knittelfeld-Zaprešič, Pontebška in Mošonj-Sčavniška.

Dopisi.

Iz Maribora. (G. dr. Zarnik in nove šolske postave.) Ko se je v kranjskem dež. zboru govorilo o povišanju učiteljskih plač, je g. dr. Zarnik, če je „Nar.“ prav poročal, med drugim to le rekel: „Vprašanje je, če se naši učitelji za svoj posel ne učé preveč. Meni se prav zdi, da bode tu obveljal pregovor: „Ex omnibus aliquid, ex toto nihil —“ (od vsake reči nekaj, v celoti pa nič — pravega znanja). Stvar je pri nas, ker se je po nemški formi napravila, pretirana. Ves ta strašno kompliciran aparat (priprava) s krajnim in okrajnim šolskim svetom našim okolščinam nič prav ne ugaja.“ — Tudi to smo mi iz začetka že trdili, „Narod“, glasilo „mladoslovenske“ stranke, je pa vpil nad nami in nas ovajal, da smo sovražniki šole, omike itd. Kdo je toraj razpora kriv: Mi, ki smo stvari iz začetka že vidili tako, kakor zdaj g. dr. Zarnik in mnogi drugi, — ali pa „Narodovi“ patroni, ki so tiščali z „nemškimi formami“ liberalizma med Slovence? — Ve-

selo znamenje, če nam mož, kakor je g. dr. Zarnik, zdaj prav daje. Bog daj njemu in razumnišim možem njegove stranke le še to spoznati, da so tudi „verske postave“ — nemško-liberalne forme, po katerih so hoteli ustavaki, dobro poznajoči vpliv duhovenstva na ljudstvo, opozicijo vsaj od te strani oslabiti, da duhovnikom roke zvežejo. Ne tirjamo od mladoslovencev jasnega spoznanja, koliko kvara da to kat. cerkvi in krščanski omiki ljudstva dela, želimo le to, naj bi možje Zarnikove vrste vsaj to spoznali, da so nemški ustavaki s strahovalnimi postavami proti duhovenstvu le politično opozicijo udariti in zadušiti hoteli, da se je toraj kolovodja slov. državnih poslancev, g. dr. Razlag, z glasovanjem za te postave hudo pregrešil zoper solidarnost narodne opozicije, ki med Slovenci brez duhovenstva nikdar kaj zdatnega opraviti ne more. Kakor pravimo, kadar bo to mladoslovenski stranki prav jasno postalo ter se znebijo „mladi“ strahu pred klerikalstvom, ki nam je tudi od Nemcev inportiran v deželo, potem neha razpor ter ne bo več ne „starih“ in „mladih“, ampak le ena narodna stranka, ki bo krepko stala narodnim pravicam v bran. K temu pomozi Bog!

Od Marije Snežnice v slov. goricah. V kratkih dnevih minolo je letošnje branje brez hruma in krika; kmet je iskal v goricah sad svojega truda, pa ga ni našel! Tako postavim so bile letos samo 3 pute grozdja v cerkvenih goricah, ki navadno rodijo po 5—7 polovnjakov vina. Zato pa so nekteri svoje branje ponujali drugim za 1—2 gold., pa še toliko jim nihče ni hotel dati. Kako bode tedaj kmet oskrbel si potrebne reči, kako plačal svojo dačo? Cmureška davkarija se toži, da je 50.000 gld. dače samo v njenem okraju na dolga! — Poleg vina pa tudi sadja letos manjka in gruškoviča se prodava polovnjak po 23—25 gld., v tem ko se je lani štartinjak vina ob tem času cenil 65—70 gld. Jabelčnice pa celó ni najti.

„Korajža velja“, si je mislil neki človek pri nas, katerega kot očitnega tata ljudje imajo, ki je s svojo družino drva, grozdje in druge reči kradel. Zato se je napravil pri belem dnevu in je iz ptujega lesa začel drva domu voziti s svojima kravama. Že more ležej biti, da po dnevi vozi, kakor pa po noči nosi. Pametna misel!

To je vesel napredek! Kaj pa še bo, kadar zima prikima!

Pristavek vredništva. Prav lepo prosimo gospode, naj nam vsaj iz poglavitnih vinskih krajev poročajo o vspehu trgatve in kakošnja da je poprečna cena moštu.

Iz Vojnika. (Hudodelstvo.) V noči od preteklega petka do sobote vleze natihome neznano človeče v spavnico zidarja, Franca Korošca, poleg vojniškega trga, ki je trdo spal in ni čutil nevarnosti, v kateri je ravno bil. Prebudi se pa vsled groznega udarca, ki zadene njegovo glavo. Hu-

dodelnik udari dvakrat po glavi spijočega in sicer, kakor bolnik sam misli in sta spoznala tudi zdravnik, s sekiro, ter po gosti temi zopet zbeži. Menil je gotovo, da je svojo žrtev do smrti zadel, pa k sreči sta mahljeja priletela med senci in ušesa, tako da je le še upanja, da nesrečnež — oča obilne družine — ozdravi. —

Brezverstvo poganja vedno lepši sad; le spodkopavajte pridno ljudem vero v Boga, vsevedočega in pravičnega sodnika, in kmalu bo zemlja velik zverinjak!

Iz Kozjega 17. okt. Kozje še ni zadnji kraj. Od dne 1. okt. imamo okr. hranilnico, denes smo začeli telegrafovati, poštni voz nam drdra vsak dan v Rajhenberg in Podčetrtek. Ako še dodamo, da imamo zdravo vodo in zdrave ljudi, ni veliko več želeti. (Ko bi Kozjani tudi narodni bili in namesto „Tagp.“ slovenske liste prebirali, potem bi bilo — še manj želeti. Vredn.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ena najvažnejših novic preteklega tjedna je, da ima po ces. zaukazu §. 14. bankinih statut po 17mesečnem prestanku od dne 11. okt. zopet veljavo. To je več vredno kakor vsi popotni govori državnih poslancev, ki zdaj tu zdaj tam ljudem razlagajo, kaj da so vse v drž. zboru delali in kaj še mislijo dognati, in kako da bi sami angelci v Avstriji začeli gósti, ko bi „ljudstvo“ tako tumpasto in trmasto ne bilo, ampak si dopovedati dalo, da bo precej vse boljše, če se — Jezuiti iz države zapodijo in civilni zakon vpelje. — Da se povrnemo k ces. ukazu, je stvar ta-le: Vsled denarnega poloma m. maja 1873 je vse kričalo po — državni podpori za borzo in vse one, ki so na borzi opeharili se. Državi pa denar ne cvéte, mora ga jemati od nacionalne banke. Ker pa banka po §. 14. svojih statut le za 200 milijonov bankovcev več izdajati sme kakor ima kovinske gotovine v srebru ali zlatu, se je na vdelovanje liberalnih novin in opeharjenih borzijancev omenjeni paragraf začasno ustavil, naj bi banka po potrebi smela bankovcev izdajati, kolikor hoče. — Toda vodstvo bankino bilo je k sreči prav modro in trezno ter je sumljive prošilce zaporedoma odbijalo in le za kakih 28 mil. bankovcev več izdalo kakor sme po §. 14. V poslednjem času se je pa tek bankovcev med občinstvom še za 50 milijonov znižal, ter je potem takem banka za toliko menj bankovcev izdala, kakor jih sicer izdati sme. Tako se je pokazalo, da nema ustavljenje §. 14. nobenega pomena več in tudi borzijancem nič pomagalo ni. Velika sreča pa, da se je ustavljenje tega §. brz preklicalo, ker bi bil sicer brezvrednostni papirnatni denar lahko državni kredit celó podkopal. Kdo bi namreč državi še zaupal, ki plačuje z bankovci ne imajočimi zastave v gotovini! Vnanje države ne morejo bankovcev po imenski

vrednosti prejemati, ako vedó, da je to le domišljena vrednost, za katero banka porok biti ne more.

Na Dunaju je pri drugi, ožji volitvi v drž. zbor proti vladnemu kandidatu, vitezu Pollaku, zmagal kandidat napredne liberalne stranke, pl. Seutter.

Štajersko. Najvažnejši govor v letošnjem zasedanju dež. zbora bil je izvrstni govor g. Hermana v 15. seji dne 12. t. m. o prenatrdbi srenjskega reda. Sprejeti ste bili dve resoluciji neizmerne važnosti: da namreč vlada vso javno upravo popravi in predela ter na podlagi te korenite poprave predloži novo srenjsko postavo in da ima do tačas vsak rekurs proti določbam županskim v policijskih zadevah iti na okr. glavarstva namesto na srenjski zastop in odtod k dež. odboru. Tako se bo policijska uprava brže vršila, župani pa bodo pod ostrejšo protipazbo. — Škoda da ima „Gosp.“ toliko denarja pri naročnikih in društvenikih na dolgu, ker bi sicer lahko zmogel stroške za prevod tega vrlega govora v dokladi.

Vnanje države. Vjetege grofa Arnima na Pruskem so morali zaradi bolehnosti prepeljati v bolnišnico za jetnike, kder ga tako ostro „vahrtajo“, kakor da je naj silovitniši razbojnik. To dela nevoljo celó med nem. liberalci, ki so le tako dolgo z Bismarkom zadovoljni, dokler škofo in duhovnike po ječah trpinči ali z domovine peha. — Zanimivo je, kar kat. dnevnik „Germania“ v Berlinu iz Rima poroča. Ko so namreč Pij IX. slišali, da je Arnim zajet, so neki rekli: „Glej, glej! Arnim v ječi, kakor jaz v zaporu. Tega ni zaslužil! Ko bi mu bilo s tem kaj pomagano, bi mu jaz lahko spričevalo dal, da je tukaj (v Rimu) namreč, kder je bil poslanec kakor poprej v Parizu) zvesto služil; storil je zares vse, karkoli je proti meni in proti kat. cerkvi le storiti zamogel.“ — Zares, kdor drugemu jamo koplje, sam vánjo pade!

Francija. Namesto vojnega parobroda „Orenoque“, ki je 13. t. m. iz Civitevekie na Francosko se povrnil, ponudila je poštena franc. vlada papežu v obrambo drugo barko, ki bo v francoskih pristaniščih sredozemskega morja stala in na povelje vselej sv. Očetu na pomoč, če bo treba. Sv. Oča so to s hvaležnostjo sprejeli. — Francoski listi dobili so z Italijanskega poročila, da so briganti (ital. roparji) prejšnjega prvosednika republike Thiersa v šake dobili. Vozil se je ob bolzanskem jezeru skoz hrastino blizo Monte Fiascone (v južni Toskani) in na vozu dremal. Naenkrat požene naglo kočijaž in voz zgine spred oči spremljevalca, ki je v breg pešice šel za vozom. Voznik, ki je v Bolzanu neznan, je bil prijatelj roparjev, ki zahtevajo zdaj visoke odkupnine od jetnika.